Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

______________dos. Zaur Məmmədov
"____" ______ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6004006-Marketinq, 6004002-Biznesin idarə edilməsi, 6004004-İqtisadiyyat, 6004005-Maliyyə, 6004008-Muhasibat və 6004007-Menecment
Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"
Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"
1.Fənn haqqında məlumat:
Fənnin adı: "Makroiqtisadiyyat"
I.Fənn haqqında məlumat:
Kodu: İPF-B 03
Tədris ili: II (2025-2026). Semestr: IV
Tədris yükü cəmi:100 saat. Auditoriya yükü- 30 saat. (15 saat –mühazirə ,15 saat seminar)
Təhsilalma forması: Qiyabi
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 10 kredit
II.Müəllim haqqında məlumat:
Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: *baş müəllim Rzazadə Rəşad İdrət oğlu*
Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a
Məsləhət saatı: IV günlər: saat 14^{00}-16^{00}
E-mail ünvanı: *rzazada.rashad@mail.ru*
III.Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:
Əsas
- Deyvid Romer. "Ali makroiqtisadiyyat". Dərslik. Bakı, 2023
- Olivier Blanşard. "Makroiqtisadiyyat". Dərslik. Bakı, 2021
- N.Q.Menkyu. "Ekonomiksin əsasları". Dərslik. Bakı, 2019
- Paul Crugman & Robin Wells "Makro Ekonomi" Palme yayınları. 2015
- Rudiqer Dornbuş, Stenli Fişer, Riçard Stars. "Makroiqtisadiyyat". Bakı, 2012
- N.Q.Menkyu. "Ekonomiksin prinsipləri". Dərslik. Bakı, 2009
-"İqtisadi nəzəriyyə: Makroiqtisadiyyat 1,2". Q.V.Plexanov adına Rusiya İqtisad Akademiyası. Dərslik. Bakı, 2009

Əlavə
- A.V.Sidoroviç və b. "İqtisadi nəzəriyyə kursu". Dərslik. M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti. Dərslik. Bakı, 2012
- M.X.Meybullayev ."Makroiqtisadiyyata giriş". Dərslik, Bakı, 2011

CamScanner ilə skan edilib

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "İqtisadiyyata giriş" və "Mikroiqtisadiyyat" fənlərinin tədrisi zəruridir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Ekonometrika" və "Statistika" fənlərinin tədris olunması zəruridir.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Fənn makroiqtisadiyyatın əsas prinsiplərini əhatə etməklə, milli gəlirin ölçülməsi, yaşayış minimumunun hesablanması, iqtisadi artım, maliyyə sistemi, məşğulluq və işsizlik, monetar sistem və inflyasiya, açıq iqtisadiyyat, məcmu tələbə və təklif, makroiqtsiadi siyasət kimi mövzuları özündə birləşdirir. Fənnin məqsədi tələbələrdə makro iqtisadiyyatın təməl biliklərini formalaşdırmaqdır. Bu kursda makroiqtisadi göstəricilərdən başlayaraq real iqtisadiyyat, pul və qiymətlər, makroiqtisadi siyasət və açıq iqtisadiyyatın makroiqtisadi təhlilinə qədər bir çox mövzular üzrə təməl biliklər verilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarina uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Qiymətləndirmə meyarları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 10 bal - tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal - tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandıra bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E

CamScanner ilə skan edilib

6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: *Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görüləcəkdir.*

X. Təqvim planı: *Mühazirə 15 saat,*

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	
		Saat	Tarix
1.	**Mövzu 1. Makroiqtisadiyyata giriş. Milli hesablar sistemi, İqtisadi fəaliyyətin nəticələrinin ölçülməsi.** ***Plan:*** 1. Makroiqtisadiyyatın tədqiqat obyekti 2. Makroiqtisadiyyatın metodologiyası 3. Milli hesablar sistemi və onun strukturu 4. Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) və Ümumi Milli Məhsulun (ÜMM) hesablanması 5. İctimai məhsulun ölçülməsi üçün istifadə edilən digər makroiqtisadi göstəricilər və onların hesablanması ***Mənbə: [1,2,3,4,5,6,7]***	2	
2.	**Mövzu 2. Milli hesablar sistemi ilə bağlı əlavə anlayışlar. Makroiqtisadi qeyri-sabitlik və inflyasiya** ***Plan:*** 1. Makroiqtisadi göstəricilərin dəqiqliyi problemi 2. Real və nominal ÜDM 3. İqtisadi artım və iqtisadi inkişaf, İqtisadi artımın əsas göstəriciləri 4. İnflyasiya və onun növləri. İnflyasiyanın şərtləri və səbəbləri 5. İnflyasiyanın ölçülməsi. Əsas qiymət indeksləri və ÜDM deflyatoru 6. İnflyasiyanın sosial-iqtisadi nəticələri. Antiinflyasiya siyasəti ***Mənbə: [1,2,3,4,5,6,7]***	2	
3.	**Mövzu 3. Makroiqtisadi qeyri-sabitlik və işsizlik . Məşğulluq və milli gəlir arasındakı əlaqə. Klassik və keynsçi tarazlıq nəzəriyyəsi** ***Plan:*** 1. Məşğulluq anlayışı. İşsizliyin növləri və səbəbləri 2. İşsizliyin göstəriciləri. Təbii işsizlik səviyyəsi 3. Ouken qanunu. ÜDM və işsizlik arasındakı əlaqə 4. İşsizliyin sosial-iqtisadi nəticələri. Məşğulluq siyasəti 5. Klassik iqtisadi yanaşmalar 6. Keynsçi iqtisadi yanaşmalar ***Mənbə: [1,2,3,4,5,6,7]***	2	
4.	**Mövzu 4. İstehlak, yığım və investisiyalar. Dövlətin büdcə-vergi (fiskal) siyasəti** ***Plan:*** 1. İstehlak və istehlak funksiyası 2. Yığım və yığım funksiyası 3. İnvestisiyalar, onların növləri və funksiyaları 4. Dövlət büdcəsi və onun quruluşu	2	

CamScanner ilə skan edilib

	5. Fiskal siyasətin məqsədləri və əsas alətləri 6. Büdcə kəsiri, səbəbləri və aradan qaldırılma üsulları ***Mənbə: [1,2,3,4,5,6,7]***		
5.	**Mövzu 5. Açıq iqtisadiyyat. Xarici iqtisadi əlaqələr və milli gəlir** ***Plan:*** 1. Açıq iqtisadiyyatın mahiyyəti və onun açıqlılığının meyarları 2. İstehsal amillərinin beynəlxalq hərəkətinin makroiqtisadi təsirləri 3. Tədiyə balansı və onun quruluşu 4. Xarici ticarət və milli gəlir arasındakı əlaqə 5. Valyuta bazarı və valyuta məzənnəsi 6. Valyuta siyasəti və valyuta rejimi ***Mənbə: [1,2,3,4,5,6,7]***	2	
6.	**Mövzu 6. Pul və pul təklifi. Pul tələbi** ***Plan:*** 1. Pul, onun funksiyaları və pul kütləsi 2. Pul aqreqatları və likvidlik 3. Pul multiplikatoru 4. Pul təklifi ilə bağlı yanaşmalar 5. Pul tələbi və ona təsir edən amillər 6. Pulun miqdar nəzəriyyəsi. Fişer və Kembric tənliyi. Likvidlik tələsi ***Mənbə: [1,2,3,4,5,6,7]***	2	
7.	**Mövzu 7. Dövlətin pul-kredit (monetar) siyasəti. Milli gəlirin real və monetar tarazlığı: IS-LM modeli. Toplam tələb və toplam təklif** ***Plan:*** 1. Müasir bank sistemi: Mərkəzi Bank və kommersiya bankları 2. Mərkəzi Bankın pul-kredit (monetar) siyasəti, onun məqsədləri və alətləri 3. Əmtəə bazarında tarazlıq və IS əyrisi 4. Pul bazarında tarazlıq və LM əyrisi 5. Toplam tələb əyrisinin sürüşməsi və meylliliyinin dəyişməsi 6. Toplam təklif əyrisinin sürüşməsi və meylliliyinin dəyişməsi 7. Ümumi makroiqtisadi tarazlıq ***Mənbə: [1,2,3,4,5,6,7]***	3	
	Cəmi:	**15**	

XI. Fənn üzrə tələblər: bu fənni bitirən tələbələr sonda əmtəə və xidmət buraxılışı miqdarının artımı (Milli Gəlir), işsizlik (məşğulluq), inflyasiya, istehlak və investisiya, pul-kredit sistemi, büdcə-vergi sistemi, xarici İqtisadi əlaqələr, iqtisadi sabitlik və böhran, iqtisadi siyasət və s. barədə nəzəri və praktiki bilik və bacarıqlara yiyələnməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Makroiqtisadi sabitliyi, dayanıqlı iqtisadi artımı, ehtiyatların tam istifadə olunmasını, infilyasiya və işsizlik səviyyəsinin minimumlaşdırılmasını öyrənir;
- Makroiqtisadi tarazlığın məcmu tələb və məcmu təklif modeli;
- Makroiqtisadi tarazlığın Keynsin gəlirlər və xərclər modeli;
- Vergi-büdcə və pul kredit siyasəti;
- Əmtəə və pul bazarlarında makroiqtisadi tarazlıq;

CamScanner ilə skan edilib

- Açıq və qapalı iqtsiadiyyatın makroiqtisadi təhlili;

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollekvium sualları:

1. Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) və Ümumi Milli Məhsulun (ÜMM) hesablanması
2. İctimai məhsulun ölçülməsi üçün istifadə edilən digər makroiqtisadi göstəricilər və onların hesablanması
3. İnflyasiya və onun növləri. İnflyasiyanın şərtləri və səbəbləri
4. İnflyasiyanın ölçülməsi. Əsas qiymət indeksləri və ÜDM deflyatoru
5. Məşğulluq anlayışı. İşsizliyin növləri və səbəbləri
6. İstehlak və istehlak funksiyası
7. Dövlət büdcəsi və onun quruluşu
8. Valyuta siyasəti və valyuta rejimi
9. Pul tələbi və ona təsir edən amillər
10. Mərkəzi Bankın pul-kredit (monetar) siyasəti, onun məqsədləri və alətləri

XV. İmtahan sualları: (Nəzəri suallar)

1. Makroiqtisadiyyatın tədqiqat obyekti
2. Makroiqtisadiyyatın metodologiyası
3. Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) və Ümumi Milli Məhsulun (ÜMM) hesablanması
4. İctimai məhsulun ölçülməsi üçün İstifadə edilən digər makroiqtisadi göstəricilər və onların hesablanması
5. Makroiqtisadi göstəricilərin dəqiqliyi problemi
6. Real və nominal ÜDM
7. İqtisadi artım və iqtisadi inkişaf, İqtisadi artımın əsas göstəriciləri
8. İnflyasiya və onun növləri. İnflyasiyanın şərtləri və səbəbləri
9. İnflyasiyanın ölçülməsi. Əsas qiymət indeksləri və ÜDM deflyatoru
10. İnflyasiyanın sosial-iqtisadi nəticələri. Antiinflyasiya siyasəti
11. Məşğulluq anlayışı. İşsizliyin növləri və səbəbləri
12. İşsizliyin göstəriciləri. Təbii işsizlik səviyyəsi
13. Ouken qanunu. ÜDM və işsizlik arasındakı əlaqə
14. İşsizliyin sosial-iqtisadi nəticələri. Məşğulluq siyasəti
15. Klassik iqtisadi yanaşmalar
16. Keynsçi iqtisadi yanaşmalar
17. İstehlak və istehlak funksiyası
18. Yığım və yığım funksiyası
19. İnvestisiyalar, onların növləri və funksiyaları
20. Dövlət büdcəsi və onun quruluşu
21. Fiskal siyasətin məqsədləri və əsas alətləri
22. Büdcə kəsiri, səbəbləri və aradan qaldırılma üsulları
23. Açıq iqtisadiyyatın mahiyyəti və onun açıqlılığının meyarları
24. İstehsal amillərinin beynəlxalq hərəkətinin makroiqtisadi təsirləri
25. Tədiyə balansı və onun quruluşu
26. Xarici ticarət və milli gəlir arasındakı əlaqə
27. Valyuta siyasəti və valyuta rejimi
28. Pul aqreqatları və likvidlik
29. Pul multiplikatoru
30. Pul tələbi və ona təsir edən amillər

CamScanner ilə skan edilib

31. Pulun miqdar nəzəriyyəsi, Fişer və Kembric tənliyi. Likvidlik tələsi
32. Müasir bank sistemi: Mərkəzi Bank və kommersiya bankları
33. Mərkəzi Bankın pul-kredit (monetar) siyasəti, onun məqsədləri və alətləri
34. Əmtəə bazarında tarazlıq və IS əyrisi
35. Toplam tələb əyrisinin sürüşməsi və meylliliyinin dəyişməsi
36. Ümumi makroiqtisadi tarazlıq

Hər bir bilet 5 sualdan ibarətdir. Bilet üzrə 4 (dörd) nəzəri və 1 (bir) praktik (tədris olunan mövzulara aid) sual nəzərdə tutulur.

"Makroiqtisadiyyat" fənninin sillabusu 6004006-Marketinq, 6004002-Biznesin idarə edilməsi, 6004004-İqtisadiyyat, 6004005-Maliyyə, 6004008-Muhasibat və 6004007-Menecment ixtisasları üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (22 dekabr 2025-ci il, protokol №04).

Kafedra müdiri v.i.e.: dos. G.T.Əliyeva

Fənn müəllimi: b/m. R.İ.Rzazadə

CamScanner ilə skan edilib